

МИШЉЕЊЕ

**на Нацрт Закона о адвокатури Федерације Босне и Херцеговине, по службеној
дужности**

**Сарајево
новембар, 2021. године**

Број: 01-26-7-011-1/21
Сарајево, 22.11.2021. године

Конкурентијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. става (1) тачка ф) и става (2) Закона о конкурентији („Службени гласник БиХ“, број 48/05, 76/07 и 80/09), поступајући по службеној дужности, на 96. (деведесетшестој) сједници одржаној дана 22.11.2021. године, донио је

М И Ш Љ Е Њ Е

Према јавно доступним информацијама, као и сазнањима Конкурентијског савјета Босне и Херцеговине (даље у тексту: Конкурентијски савјет), Нацрт Закона о адвокатури Федерације Босне и Херцеговине (даље у тексту: Нацрт Закона), чији је предлагач Влада Федерације Босне и Херцеговине, а обрађивач Федерално министарство правде, стављен је у законодавну процедуру почетком 2021. године.

Конкурентијски савјет је по службеној дужности цијенио усклађеност предметног Нацрта Закона са одредбама Закона о конкурентији („Службени гласник БиХ“ бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (даље у тексту: Закон), обзиром да предлагач истог, није поступио у складу с чланом 25. став (2) Закона, прије него је предметни Нацрт стављен у законодавну процедуру усвајања.

Анализирајући одредбе Нацрта Закона, Конкурентијски савјет се посебно осврнуо на слjedeће:

- члан 4. Нацрта Закона у оквиру овлаштења адвоката дефинише „професионалну дјелатност“ адвокатури из члана 3. став (1) Нацрта закона, као независне и самосталне професионалне дјелатности, која обухвата:
 - а) давање усмених и писмених правних савјета и мишљења,
 - б) састављање тужби, приједлога, захтјева молби, правних лијекова, представки и других поднесака,
 - в) састављање уговора, завјештања, поравнања, изјава, општих и појединачних аката и других исправа,
 - г) заступање и одбрану домаћих и страних физичких и правних особа и оним облицима удруживања који немају страначку способност, али им суд или други орган то својство у поступку признаје,
 - д) посредовање ради закључења правног посла или мирног рјешавања спора и спорног односа и
 - е) обављање и других послова правне помоћи у име и за рачун домаће или стране физичке или правне особе и оним облицима удруживања који немају страначку способност, али им суд или други орган то својство у поступку признаје, на основу којих се остварују права, штите слободе и други интереси.
- чланом 5. Нацрта Закона дефинисано је обављање адвокатури:
 - (1) Пружањем правне помоћи као занимањем могу се бавити само адвокати, осим ако посебним законом није другачије прописано.

(2) Право на обављање адвокатури стиче се уписом у Именик адвоката и давањем свечане изјаве.

(3) Поступак за остваривање права на обављање адвокатури покреће се захтјевом кандидата за упис у Именик адвоката, који се подноси регионалној комори.

- чланом 14. Нацрта Закона дефинисано је право заступања страних адвоката у конкретним судским и управним поступцима под условом реципроцитета, искључиво на основу предходне сагласности Федералног министарства правде. Информацију о постојању и условима реципроцитета из става (1) овог члана Федерално министарство правде прибавља од Министарства вањских послова БиХ, гдје је приликом подношења захтјева за прибављање сагласности, страни адвокат дужан доставити доказ о упису у Именик адвоката матичне земље.

Конкуренијски савјет је утврдио да горе наведене одредбе Нацрта Закона, нису у супротности са одредбама Закона о конкуренцији.

Наиме у члану 4. Нацрта Закона таксативно су набројани облици пружања правне помоћи, који спадају у адвокатску дјелатност, односно, децидно је прописано шта спада у професионалну дјелатност и која су то овлаштења адвоката. Чланом 5. је прописано ко ту дјелатност обавља и како се право на обављање исте стиче. Ставом (1) члана 5. је прописано да се пружањем правне помоћи као занимањем могу бавити само адвокати, осим ако посебним законом није другачије прописано, што оставља могућност и онима који нису из адвокатске професије, уколико им је то неким другим законом омогућено да се баве истом.

Анализом одредби члана 14. Нацрта Закона је утврђено да се исте односе на поступање страних адвоката у судским и управним поступцима пред органима у ФБИХ. Одредбе наведене у члану 14., које се односе на реципроцитет, се тичу међународне сарадње БиХ са матичном земљом у којој је у Именик адвоката уписан адвокат. Тако да је постојање и услови реципроцитета одређени на основу билатералних споразума или другог облика сарадње из домена међународног права, које је у надлежности Министарства вањских послова БиХ. Са тог аспекта Конкуренијски савјет није надлежан да улази у прописано и цијени усклађеност горе наведених одредби са Законом о конкуренцији.

- члан 25. став (1) Нацрта Закона дефинише неспојивост тачно дефинисаних послова и вршења јавних дужности са обављањем адвокатске дјелатности, док је у ставу (2) одређено на који начин се детаљније утврђују послови из става (1) овог члана те други послови неспојиви са угледом и независношћу адвокатури;

Конкуренијски савјет сматра да наведени члан 25. Нацрта Закона, није у супротности с одредбама Закона у смислу ограничавања тржишта, с обзиром да исти регулише и спријечава сукоб интереса и доприноси самосталности и независности у раду адвоката.

- члан 30. Нацрта Закона прописује забрану рекламирања адвоката, заједничких адвокатских канцеларија и адвокатских друштава, те ставом (4) истог члана одређује да се допуштени начин представљања ближе уређује Статутом адвокатске коморе и Кодексом професионалне етике адвоката Адвокатске коморе Федерације Босне и Херцеговине;

Конкуренијски савјет је констатовао да се адвокати својом Свечаном изјавом (члан 11. Нацрта Закона) обавезују своју адвокатску дјелатност обављати савјесно и стручно, поштивајући и придржавајући се, Устава ФБИХ, закона, Статута адвокатских комора, Кодекса професионалне етике, Повеље о основним принципима европске адвокатске професије (Повеља) те Кодекса понашања европских адвоката (Кодекс). Сврха Повеље

као и Кодекса јесте њихова примјена у цијелој Европи, досежући и изван граница држава-чланица, што чини ова два документа темељем европске адвокатске дјелатности. Поменути документима, између осталог, дефинисана су и основна начела која су заједничка адвокатској професији у читавој Европи, и основ су националних кодекса који уређују професионално понашање адвоката домицилне државе, по начелу само-уређивања адвокатске професије. Дакле, сам Кодекс прописује да адвокат не смије да оглашава или тражи личну рекламу, ако то није допуштено, односно адвокати су по том питању подвргнути забранама и рестрикцијама матичних професионалних правила. Дакле, Адвокатска комора Федерације Босне и Херцеговине, као обавезна, независна и самостална професионална организација адвоката, са својством правне особе, како је то регулисано чланом 90. и 92. Нацрта Закона, доноси, између осталог, Статут адвокатске коморе и Кодекс адвокатске етике адвоката Федерације Босне и Херцеговине, којим се прописују принципијелна правила за једнак третман свих адвоката у Федерацији Босне и Херцеговине. Наведени документи прописују да се рекламирање адвокатских услуга сматра недостојним и забрањено је подједнако свим адвокатима, односно поближе уређују допуштени начин представљања.

- Чланом 62. Нацрта Закона регулисана је сарадња између адвоката, заједничких адвокатских канцеларија и адвокатских друштава унутар Босне и Херцеговине и страних адвоката у пословима пружања међусобне правне помоћи.

Лезичким и циљним тумачењем члана 62. став (1) Нацрта Закона, може се закључити да је дозвољена сарадња између домаћих адвоката, заједничких канцеларија и адвокатских друштава међусобно на територији Босне и Херцеговине, те са страним адвокатима.

- Чланом 62. став (2) Нацрта Закона уређени су темељни принципи међусобне сарадње, при чему су најбитнији принципи равноправности и међусобног повјерења. Наведена норма, забрањује довођење адвоката у подређен положај током сарадње, те се наводи да ће се ближи увјети и начини уговорне сарадње уредити Статутом адвокатске коморе.
- Предлагач закона у члану 62. став (3) Нацрта Закона, императивном нормом експлицитно забрањује било какав вид сарадње са босанскохерцеговачким привредним друштвима која нису регистрирана за обављање адвокатске дјелатности и неовлаштено врше нуђење, уговарање и наплаћивање адвокатских услуга. Такође, чланом 62. став (4) Нацрта Закона, забрањује се сарадња са страним адвокатима, уколико се таква сарадња користи од страних адвоката да би лажно приказали члана Адвокатске коморе као адвоката свог друштва, као партнера, као његову подружницу или постојање било какве институционалне повезаности са њима.
- Чланом 62. став (5) Нацрта Закона се забрањује адвокатима, заједничким адвокатским канцеларијама и адвокатским друштвима навођење чињеница о постојању споразума и сарадње из става (1) истог члана Нацрта Закона на веб страницама, истакнутој табли, меморандуму и слично.

Овај члан, односно забрана истицања постојања споразума о сарадњи као начин рекламирања је у духу забране рекламирања адвоката из члана 30. Нацрта Закона, што је објашњено у напријед наведеном тексту.

- У посљедњем ставу (6) члана 62. Нацрта Закона, поступање противно ставовима (3), (4) и (5) члана 62. Нацрта Закона квалифицирано је као тежа повреда адвокатске дужности.

Чланом 62. Нацрта Закона, није створена никаква правна препрека за сарадњу између домаћих и страних адвоката, што значи да не може доћи до затварања тржишта обављања адвокатске дјелатности. Анализирајући члан 62. Нацрта Закона, евидентно је да исти садржи забране вршења одређених радњи, које су противне принципима обављања адвокатске дјелатности, те се као такви сматрају тежом повредом адвокатске дужности, а за чије утврђивање је надлежна Адвокатска комора. У складу са наведеним, Конкуренцијски савјет сматра да члан 62. Нацрта Закона не садржи обиљежја забрањеног конкуренцијског дјеловања и није противан одредбама Закона о конкуренцији.

Након што је Конкуренцијски савјет у цјелости размотрио одредбе Нацрта Закона оцијенило је да је исти у темељу усуглашен са Законом о конкуренцији, односно не садржи одредбе у супротности са истим.

Ово мишљење је дато искључиво на темељу текста Нацрта Закона о адвокатури Федерације Босне и Херцеговине из септембра 2020. године.

Предсједник

Др сц. Амир Каралић

Доставити:

- **Парламент Федерације Босне и Херцеговине;**
- **Влада Федерације Босне и Херцеговине;**
- **у архив Конкуренцијског савјета.**